

Παρέμβαση Προέδρου ΣΕΒ
κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλου
στην παρουσίαση της

ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

(Αθήνα, 17 Μαρτίου 2003)

Κατ' αρχάς θέλω να συγχαρώ την Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου για την πρωτοβουλία της να καθιερώσει την εκπόνηση και δημοσιοποίηση μιας Ετήσιας Έκθεσης για το Ελληνικό Εμπόριο που προσθέτει σημαντικά στοιχεία για την ελληνική οικονομία, καθώς αναλύει λεπτομερώς τις εξελίξεις και την κατάσταση σ' ένα πολύ σημαντικό τομέα, το εμπόριο.

Η βιομηχανία βρίσκεται σε στενή και άμεση σχέση με το εμπόριο, σχέση η οποία μεταβάλλεται διαρκώς, καθώς αλλάζουν δραστικά οι συνθήκες. Έτσι, πολλές επιχειρήσεις, που παραδοσιακά περιόριζαν την δραστηριότητά τους στην παραγωγή, επεκτείνονται αναγκαστικά και σε τομείς όπως το εμπόριο και άλλες υπηρεσίες που προσθέτουν αφενός αξία στο προϊόν, αφετέρου προσδιορίζουν την ανταγωνιστική θέση του προϊόντος και της επιχείρησης. Το ίδιο συμβαίνει εξάλλου και σε καθαρά εμπορικές επιχειρήσεις, οι οποίες διευρύνουν τις δραστηριότητές τους και τις υπηρεσίες που παρέχουν στον καταναλωτή-πελάτη τους, προσπαθώντας να εκμεταλλευθούν και να καλύψουν νέες ανάγκες του.

Σήμερα, τα όρια της επιχείρησης δεν είναι δυνατόν να ορισθούν με την ακρίβεια του παρελθόντος. Το κύτταρο της οικονομίας είναι πλέον η επιχείρηση, ανεξάρτητα από τον τομέα ή κλάδο στον οποίο ανήκει. Υγιής οικονομία σημαίνει πολλές υγιείς και ανταγωνιστικές επιχειρήσεις. Κάτω απ' αυτό το πρίσμα, είναι πλέον τελείως ξεπερασμένη η λογική του παρελθόντος που έδινε προτεραιότητα συνήθως στον πρωτογενή ή το δευτερογενή τομέα της οικονομίας ως ατμομηχανή της ανάπτυξης. Σήμερα, η προτεραιότητα για όλους είναι μια: **η δημιουργία ανταγωνιστικών επιχειρήσεων παντού**. Η εξέλιξη αυτή, που είναι αναπότρεπτη, επιβάλλει και μια νέα αντιμετώπιση των σχέσεων ανάμεσα στους τομείς της οικονομίας, οι οποίες τώρα πρέπει να στηρίζονται στη

συνέργεια και στη συνεργασία για την προώθηση κοινών στόχων. Κορυφαίοι από τους στόχους αυτούς είναι ασφαλώς η ανταγωνιστικότητα και η καινοτομία. Και ναι μεν η παραγωγή είναι υπεύθυνη για την προσφορά ποιοτικών προϊόντων, η ανταγωνιστικότητα όμως δεν περιορίζεται πλέον σ' αυτά. Αφορά εξίσου, και με αυξανόμενη σημασία, την προώθηση και τη διακίνηση των προϊόντων, τις υπηρεσίες μετά την πώληση, τη διείσδυση σε νέες αγορές και την καινοτομία.

Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας θα προέλθει από δημιουργικές και συντονισμένες πρωτοβουλίες των επιχειρήσεων σε όλους τους τομείς: στη γεωργία, τη μεταλλεία, τη βιομηχανία, στις κατασκευές, το εμπόριο, τις υπηρεσίες.

Μέσα σ' αυτή τη λογική, η Έκθεση για το Ελληνικό Εμπόριο που παρουσιάστηκε σήμερα αφορά εξίσου όλες τις επιχειρήσεις. Επιβεβαιώνει ότι και το εμπόριο επηρεάζεται από τις γενικότερες συνθήκες που επικρατούν στην ελληνική οικονομία. Επισημαίνω μερικά στοιχεία:

§ την επιβράδυνση της μεγέθυνσης του ενεργητικού των ΑΕ και ΕΠΕ,

§ τη στασιμότητα των επενδύσεων στις μικρότερες επιχειρήσεις,

§ το δραστικό περιορισμό του ρυθμού διεύρυνσης των πωλήσεων,

§ τη στασιμότητα των κερδών.

Όλα αυτά αποτελούν ενδείξεις -που επιβεβαιώνονται δυστυχώς και από άλλες πηγές- μιας γενικότερης τάσης επιβράδυνσης, η οποία επηρεάζει ανάλογα και τους περισσότερους τομείς της οικονομίας μας. Αντιμετωπίζουμε όλοι, εδώ και αρκετούς μήνες μια δύσκολη συγκυρία με πολλά αντιφατικά στοιχεία, τα οποία επηρεάζουν τις προβλέψεις για το μέλλον. Μετά την ευφορία που δημιούργησε η επιτυχής πορεία προς την ΟΝΕ, το κλίμα στην ελληνική οικονομία άρχισε να υποχωρεί και να αναδεικνύονται εντονότερα, ξανά τους τελευταίους μήνες, τα μακροχρόνια διαρθρωτικά προβλήματα.

Είναι βέβαια αλήθεια ότι οι ρυθμοί ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας παραμένουν συγκριτικά υψηλοί. Και δεν μπορούμε να μιλάμε για ύφεση για μια οικονομία που αναπτύσσεται με ρυθμούς 3,5-4% το χρόνο. Εμπεδώνεται όμως σιγά-σιγά η αίσθηση ότι οι ρυθμοί αυτοί δεν είναι

μακροχρονίως διατηρήσιμοι, καθώς στηρίζονται σε συγκυριακούς παράγοντες, όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες και οι κοινοτικές εισροές. Η αίσθηση αυτή, σε συνδυασμό και με τις αβεβαιότητες του διεθνούς περιβάλλοντος, δημιουργεί μια στάση αναμονής και διστακτικότητας, η οποία είναι πιθανόν να αρχίσει να επηρεάζει και τα πραγματικά μεγέθη στο άμεσο μέλλον. Ήδη, υπάρχουν ενδείξεις ότι ορισμένα κρίσιμα μεγέθη όπως η κατανάλωση και οι επενδύσεις μπορεί να παρουσιάσουν σημαντική επιβράδυνση το χρόνο αυτό. Αν σ' αυτά προστεθούν και οι επιπτώσεις από τον επερχόμενο πόλεμο, τότε το πρόβλημα μεγεθύνεται.

Στα ενδεχόμενα αυτά πρέπει να απαντήσουμε με ένταση της προσπάθειας τόσο στις ίδιες τις επιχειρήσεις μας όσο και στο δημόσιο τομέα διότι το γενικότερο περιβάλλον καθορίζεται κυρίως από την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης. Η πολιτική αυτή κινείται τα τελευταία χρόνια σε σωστές κατευθύνσεις, με αποτέλεσμα την επιτυχία στον τομέα της ονομαστικής σύγκλισης. Όμως είναι γεγονός ότι μετά την ένταξη στην ευρωζώνη, η οικονομική πολιτική δείχνει μια χαλάρωση του μεταρρυθμιστικού της δυναμισμού, περιορισμένη αποτελεσματικότητα, παρά τις προσπάθειες που γίνονται σε επιμέρους τομείς.

Λείπει ο συντονισμός και το θάρρος να γίνουν μεγάλες τομές που ίσως φέρουν βραχυπρόθεσμο πολιτικό κόστος. Και αυτό έχει ασφαλώς αρχίσει να επηρεάζει δυσμενώς το κλίμα.

Εκείνο που χρειαζόμαστε σήμερα είναι ακριβώς το αντίθετο: πιο έντονες, πιο συστηματικές και συντονισμένες παρεμβάσεις σε όλους τους τομείς που έχουμε καθυστερήσει:

- ∅ Στη **δημοσιονομική προσαρμογή**, η οποία δεν προχωρά με τους ρυθμούς που απαιτεί το μεγάλο δημόσιο χρέος. Και αν δεν καταφέρνουμε να μειώσουμε το χρέος, όταν αναπτυσσόμαστε με ρυθμούς 4%, τι θα συμβεί όταν επιβραδυνθούν οι ρυθμοί αυτοί;
- ∅ Στην **ανταγωνιστικότητα**, η οποία συνεχίζει να χειροτερεύει, επηρεαζόμενη και από τον ταχύτερο ελληνικό πληθωρισμό.
- ∅ Στη **δημόσια διοίκηση** και τη λειτουργία του Κράτους, όπου οι μεταρρυθμίσεις είναι ελάχιστες και αποσπασματικές.
- ∅ Στην **απελευθέρωση των αγορών**, η οποία προχωρά μεν θεσμικά, χωρίς όμως να δημιουργούνται οι συνθήκες που θα επιτρέψουν την ουσιαστική λειτουργία του ανταγωνισμού, με όλες τις ευεργετικές επιπτώσεις για τον καταναλωτή.

∅ Στην **αγορά εργασίας**, η οποία μετά τις παρεμβάσεις και του τελευταίου εργασιακού νόμου έγινε λιγότερο ευέλικτη, ενώ παράλληλα αυξήθηκε σημαντικά το κόστος πολλών επιχειρήσεων με σαφή πτώση της κερδοφορίας.

∅ Στην **προσέλκυση ξένων επενδύσεων**, όπου η Ελλάδα καταλαμβάνει την τελευταία θέση στην Ευρώπη.

Αν σ' όλα αυτά προσθέσουμε και τον ευρύτερο προβληματισμό για τις αναπτυξιακές προοπτικές της χώρας μετά το 2005, είναι φανερό ότι η οικονομική πολιτική πρέπει να κινηθεί με πολύ ταχύτερους ρυθμούς και μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα απ' ότι σήμερα.

* * *

Τελειώνοντας τη σύντομη παρέμβασή μου, θέλω να συγχαρώ ακόμη μια φορά την ΕΣΕΕ για την Έκθεση και να επαναλάβω τη σταθερή βούληση του ΣΕΒ για στενότερη και αποδοτικότερη συνεργασία όλων των κοινωνικών εταίρων για το καλό της οικονομίας.